

Свєчнїкова Катєрина Віталїївна
студентка юридичного факультету
Науковий керївник – к.ю.н. Кузьміна І.С.
(Днїпропетровський державний
унїверситет внутрїшніх справ)

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ НА СХОДІ УКРАЇНИ

Дотримання й ефективного забезпечення прав і свобод людини є невід'ємною складовою правової, демократичної держави. Стандарти прав людини, закріплені в Європейській конвенції з прав людини і розтлумачені Європейським судом з прав людини, мають надзвичайно важливе значення не тільки для України, а й для всіх цивілізованих демократичних країн. Гарантованість прав людини – найважливіший показник розвинутої демократії.

Водночас варто наголосити, що у зв'язку з посиленням євроінтеграційних процесів перед Україною актуалізується першочергове завдання гармонізації вітчизняного та європейського права. Реформування національної політико-правової системи має відбуватися на основі європейського досвіду і європейських підходів до праворозуміння [3].

Зараз для України проблема розуміння основних прав людини є однією з найактуальніших. Збройний конфлікт, який відбувається на сході країни, становить загрозу державному ладу України, також порушуються основні права і свободи людини, тому відповідальність за порушення прав людини має не тільки теоретичне значення, а й практичне.

Закріпивши на конституційному рівні право на життя, свободу й особисту недоторканність, держави зобов'язуються забезпечити ці природні права людини. Як цілком слушно зауважував з цього приводу Дж. Локк, кожна людина за законом природи має право відстоювати свою власність, тобто своє життя, свободу і майно. Саме забезпечення цих невідчужуваних прав людини і є головною метою договірною об'єднання людей у державу і передачі себе під його владу [2].

Цьому питанню приділяється увага не тільки на рівні держави, а й на світовому. Так, Організація Об'єднаних Націй, а саме Управління Верховного комісара ООН з прав людини (далі – УВКПЛ), розпочала в Україні у березні 2014 року моніторингову місію з оцінки та звітування щодо ситуації з правами людини.

Місія спостерігає за подіями в області прав людини в країні в цілому й має офіси в Києві, Донецьку, Одесі, Харкові та Львові.

В рамках своєї роботи Місія оприлюднює щомісячні доповіді щодо ситуації з правами людини та рекомендаціями задля її покращення. Ці звіти є відкритими і доступними англійською мовою, з неофіційним перекладом на

українську та російську мови. Було оприлюднено вже шістнадцять таких звітів протягом 2014-2016 років.

Доповідь за період з 16 серпня по 15 листопада 2016 року містить задокументовану інформацію, що базується на глибинних інтерв'ю зі 176 свідками та жертвами. У період з 16 серпня по 15 листопада Моніторингова Місія ООН з прав людини в Україні задокументувала тридцять два випадки смерті цивільних осіб і 132 поранення, пов'язаних з конфліктом. Загальна кількість загиблих з середини квітня 2014 до 1 грудня 2016 становить 9,758 людей; ще 22,779 людей були поранені. Ця цифра включає жертви серед Збройних сил України, цивільного населення та членів озброєних груп. Більше 2,000 вбитих були цивільними особами. Окрім того, в авіакатастрофі літака МН-17 загинули 298 пасажирів та членів екіпажу. Кількість цивільних осіб поранених у зв'язку з конфліктом оцінюється між 6,000 і 7,000 [1].

Зібрані дані підтверджують, що люди, які живуть поблизу «лінії зіткнення», страждають від браку безпеки, воєнного конфлікту поблизу їх помешкань, загроз, пов'язаних із мінами та нерозірваними боєприпасами, жорсткими та непропорційними обмеженнями свободи пересування. Тобто ми бачимо реальну проблему щодо порушення прав людини на Сході. І тут постає питання, чому урядові сили й озброєні групи, які ведуть діяльність у районах, де перебувають цивільні особи, не вживають усіх можливих заходів до запобігання шкоди, якої бойові дії можуть заподіяти школам, дитячим садкам та медичним закладам та просто звичайним будинкам цивільних осіб.

Управління Верховного комісара ООН з прав людини зазначає однією з причин недостатньої реалізації відповідальності за порушення прав людини недостатній рівень довіри до правоохоронних та судових органів – так, жертви не готові подавати скарги про застосування до них катувань та жорстокого поводження. Деякі співрозмовники УВКПЛ також поскаржилися на те, що адвокати, які надаються центрами безоплатної правової допомоги, не роблять жодних кроків для подання заяв про катування та жорстоке поводження до відповідних органів.

Вплив конфлікту на Сході України на ситуацію з правами людини свідчить про необхідність повноцінної реалізації положень Мінської угоди, – підкреслюється у доповіді. В обох областях заборонені озброєння залишаються і продовжують використовуватися.

Для забезпечення відповідальності й припинення безкарності в Україні вкрай важливо мати надійну та незалежну судову систему. Зміни до Конституції щодо правосуддя, внесені 30 вересня 2016 р., встановлюють чіткі напрямки реформи. Наявність незалежної і повністю забезпеченої кадрами та ресурсами судової системи є критично важливою для встановлення відповідальності за порушення прав людини і міжнародного гуманітарного права та для затвердження принципів, які дозволять неупереджено та об'єктивно гарантувати, що всі українці користуються рівним захистом перед законом [1].

Підсумовуючи, слід дійти висновку, що зараз в Україні дійсно існує

проблема реалізації основних прав людини. Найяскравіше це спостерігається на Сході країни, відтак постає задача перед державними органами влади, в першу чергу перед правоохоронними, вдало здійснити політику щодо відповідальності за порушені права людини на сході України. Для цього, на нашу думку, необхідно провести детальний аналіз ситуації на Сході України, залучити провідних спеціалістів міжнародного рівня та на основі досвіду європейської спільноти провести якісну перевірку та очистку людей, які безпосередньо беруть участь та мають зв'язок з проведенням бойових дій на Сході, надати допомогу і захист населенню, щоб громадяни України були впевнені у своєму майбутньому.

Література

1. Доповідь щодо ситуації з правами людини в Україні 16 серпня – 15 листопада 2016 р // Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини, 2016 р. – 68 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org.ua/images/UKR_16th_HRMMU_Report.pdf.
2. Сироїд Т.Л. Загальна декларація прав людини в умовах розбудови єдиної системи захисту прав жертв злочинів / Т.Л. Сироїд // Вісник Університету внутрішніх справ. – 1999. – Вип. 9. – С. 315-320 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_1999_9_71.
3. Трихліб К.О. Забезпечення основних прав і свобод людини / К.О. Трихліб // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. – 2016. – Вип. 36(1). – С. 21-26 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2016_36\(1\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2016_36(1)_6).

Синько Євген Віталійович
курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Науковий керівник – к.ю.н., доцент Талдикін О.В.
*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

АНТИЧНИЙ ПОЛІС ЯК ІСТОРИЧНА ФОРМА ДЕРЖАВНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ

Давньогрецькі поліси можна віднести до особливих утворень людської цивілізації. Разом з загальними рисами, які притаманні усім типам міст, вони мають свої, особливі властивості.

Актуальність цієї теми полягає в тому, що на момент свого існування грецькі міста-держави набули неабиякого розвитку в політичному, економічному та державотворчому процесі і цим внесли неабиякий внесок в розвиток держави та людства в цілому. У своїй роботі ми плануємо визначити поняття стародавнього поліса, умови їх утворення, розвитку, суспільний лад та склад населення полісів, а також їх політичний та територіальний устрій.

Перш ніж визначити, що являє собою поліс, необхідно розглянути про-